

Landbruks- og Matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

Vår dato: 9.01.2009
Vår ref.: 2009-312.4 - DKØ
Deres dato: 11.11.2008
Deres ref.: 200601082-/NMO
Kopi:

Høringsuttalelse – forskrift om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer.

Det vises til høringsbrev av 11. november 2008.

Forenkling og samling av regelverket på området hilses velkommen av NHO mat og Drikke. Vi har imidlertid noen kommentarer til forslaget som, slik vi ser det, innebærer en god del materielle endringer.

Formålet

Som vi skrev i forbindelse med endringene i 2004, er formålet med tilskuddordningene at den norske bonde kan få avsatt sine produkter til en pris som er høyere enn det norsk næringsmiddelindustri uten ordningene ville ha kunnet betale og likevel være konkurransedyktig.

Vi skrev videre at vi skulle ønske at ordningene ikke var nødvendige, men at når det en gang er slik, må det ikke i ordningene legges elementer som for industrien vil bli opplevet som unødig tyngende. Enhver forenkling vil selvsagt også bli hilst velkommen.

Vi tar til etterretning at departementet med forslaget ikke mener å endre formålet eller prinsippene for fastsetting av tilskudd.

Søknad med dokumentasjon

Vi har forstått det slik at søknader i dag sendes på papir i to eksemplarer. Det sendes separate søknader for PNS og XR.

Systemet er administrativt tyngende for bedriftene.

Vi ber om at man som en del av endringene legger om til elektronisk innsending.

Tilskuddgrunnlaget

Plasseringen av søknadsrett og tilskudd synes rimelig, uten at vi nå har den fulle oversikt over konsekvensene. Vi ser at man nå tar vekk kravet om at ferdigvaren skal være egnet til men-

neskeføde, samtidig som man sier at tilskudd ikke gis til varer som benyttes til dyrefôr. Slik vi ser det, åpner man dermed for tilskudd til ”ferdigvarer” som ikke egentlig egner seg som menneskeføde, men som ved videre bearbeiding kan bli menneskeføde. Er det intensjonen?

Vi vil også peke på at det her kan tenkes tilfeller der den nye regelen griper inn i gjeldende kontrakter, og at det av den grunn kan være behov for overgangsregler.

Leverings- og utførselstidspunkt.

”Levering” (§5) er som begrep ikke avklart. Tidligere var tilskudd til PNS knyttet til salget, av XR ved utførsel. I høringsnotatet sies at ”leveringstidspunktet” er enklere å dokumentere. Det forstår vi ikke. Hva mener man med ”levert” fra foretaket? Er det når varen kjøres ut fra bedriften? Tar man for eksempel høyde for at en vare kan ”leveres” til kundens lager uten at salg har funnet sted? Salget kan jo skje på et senere tidspunkt? Et salg er meget enkelt å dokumentere. Vi ber om at man enten revurderer endringen, eller klargjør hva man mener med levering.

Med utførselstidspunkt, går vi ut fra at man mener grensepassering.

Resepter

Det foreslås at også andre ingredienser enn de tilskuddsberettigede jordbruskråvarene skal oppgis. Det sies i høringsnotatet at ”mer fullstendige resepter vil gi forvaltningen bedre grunnlag for fastsetting av tilskuddet”. Dette er ikke begrunnet, og vi forstår ikke hvorfor mer fullstendige resepter gir noe bedre grunnlag. Myndighetene har full oversikt over forbruket av tilskuddsberettigede råvarer i ferdigvaren, og har alle muligheter til å kontrollere riktigheten av volumet. Vi kan derfor ikke se at et tilleggskrav om ytterligere reseptopplysninger gir noen vesentlig tilleggsinformasjon.

Resepter er en svært sensitiv informasjon som bedriftene ikke kan gi fra seg. Detaljerte resepter vil bedriftene aldri gi – heller ikke til myndighetene. Og selv på aggregert nivå vil bedriftene være svært tilbakeholdne med informasjon. Det er allerede sensitivt å oppgi alle tilskuddsberettigede jordbruksvarer. Et krav om å oppgi mer, kan gjøre ordningen ubrukelig for enkelte produkter.

Forslaget til §6 første ledd kan ikke aksepteres slik det nå lyder. Man kan ikke forvente at bedriftene oppgir nøyaktig vektinnhold av enhver vare som ikke er tilskuddsberettiget, selv om man tillater en samlet ”annet”-betegnelse for krydder og smaksstoffer etc. som vektmessig ikke har stor betydning. Dersom man i det hele tatt vil holde på at man skal ha oppgitt andre ingredienser, må man oppgi noen store sekkeposter. Vi ber i så fall om å bli tatt med ved vurderingen av dette.

I tillegg til det sensitive ved resepter, er dette et administrativt tyngende tiltak som også vil medføre en massiv informasjonsmengde for myndighetene, som må medføre en øket arbeidsbyrde dersom informasjonen skal ha noen verdi.

Vi anbefaler at kravet om å oppgi andre ingredienser enn de tilskuddberettigede droppes.

Svinn

Brekkasje, feil i produksjonen og varer utgått på holdbarhetsdato er noe enhver bedrift søker å minimere, i likhet med ethvert annet svinn. Men slikt svinn vil forekomme, og bedriftene er nødt til å kalkulere med denne type svinn. Dersom slikt svinn ikke kan medregnes, vil råvarekostnaden øke, og behovet for økte satser følge som resultat. Bedriftens regnestykke er enkelt:

den totale økte råvarekostnad ved å produsere ferdigvaren med norske råvarer må kompenseres, ellers er bedriften ute av konkurransen.

Dersom ikke alt svinn kompenseres, oppfylles ikke formålet med ordningen fullt ut.

Vi ber derfor om at man i forbruket ikke kun aksepterer det departementet kaller "prosessrelatert" svinn.

Sletting av tilskuddsberettigede varer

Det foreslås å fjerne alle råvarer og ferdigvarer som ikke har vært benyttet siste 5 år.

Dette synes vi er uheldig. Det har alltid vært svært vanskelig å få utvidet vareomfanget. En av begrunnelsene er at en utvidelse "synes" veldig godt for omverdenen. At det ikke er søkt tilskudd for disse råvarene og ferdigvarene siste 5 år, betyr ikke at varene ikke kan være interessante fremover. Vi synes lite om å måtte gjennomgå en lang prosess for å få varene inn igjen, og ber derfor om at de ikke slettes.

Det foreslås også å fjerne majones/remulade til produksjon av ferdigvarer under kapittel 16 og 20, samt sauser til sammensatte retter, med begrunnelse av at den endelige ferdigvaren ikke er RÅK-vare. Dette er særdeles uheldig, og vil kunne innebære at norske halvfabrikata taper i konkurransen. Dermed vil forbruket av norske jordbruksråvarer gå ned.

Vi ber om at forslaget revurderes.

Administrative konsekvenser

Dersom forslaget gjennomføres uten vesentlige endringer, vil det medføre en administrativ tilleggsbyrde for bedriftene som ikke skal undervurderes. Bedriftene kan ikke sende sine resepter – det må dermed foretas en gjennomgang og omskriving av alle resepter. Enkelte resepter inneholder mange hundre ingredienser som på en fornuftig måte må grupperes. Dette vil være arbeidskrevende. Det endrede kravet til resepter vil dessuten medføre varige økte belastninger på Statens Landbruskforvaltning.

Uten en elektronisk innsending vil belastningen både på bedriftene og på SLF være meget stor, og etter vår oppfatning uakseptabel.

Ikrafttredelse

Det er foreslått at forskriften skal tre i kraft 1. april 2009.

Vi vil be om at man vurderer dette nøye. Det vil bli et ganske omfattende arbeid for bedriftene å oppfylle de krav den nye forskriften setter. Man kan ikke forvente at bedriftene vil kunne utføre dette arbeidet i løpet av bare et par måneder. En frist for bedriftene til 1. mars er urealistisk. Deretter vil det for SLF "kreve til dels betydelige ressurser i en kort periode". Under forutsetning av at man beholder kravet om å oppgi andre varer enn jordbruksråvarene i reseptene, vil vi derfor anbefale at man utsetter ikrafttredelse minst til 1. juli.

Vennlig hilsen
NHO Mat og Drikke

Roald Gulbrandsen

Dag Kjetil Øyna